

Osoko bilkura

Iruñeko Udaletxean, 2016ko apirilaren 29an.

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Videgain, Xarles, buruordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Iñigo, Andres,
Kaltzakorta, Jabier,
Lakarra, Joseba,
Peillen, Txomin,
Sagarna, Andoni,
Salaberri, Patxi,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi eta
Zabaleta, Patxi.

Gurrutxaga, Antton,
Lobera, Gotzon,
Mujika, Alfontso,
Osa, Erramun,
Urkia, Miriam eta
Zabaleta, Joseba
zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Aurelia Arkotxa, Miren Azkarate, Patxi Goenaga, Jose Irazu “B. Atxaga”, Mi-

ren Lourdes Oñederra, Joan Mari Torreal dai eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Aurelia Arkotzak ahala Jean-Baptiste “Battittu” Coyosi; Patxi Goenagak ahala Joseba Lakarrari; Jose Irazu “B. Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Miren Lourdes Oñederrak ahala Joseba Lakarrari; Joan Mari Torreal daik ahala Andoni Sagarnari eta Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Osoko bilkura hasi aurretik, Iruñeko Udaleko korporazioak euskaltzainei ongi etorri egin die, Udaletxearen Harrera aretoan. Hitza hartzen lehena Joseba Asiron Iruñeko alkatea izanda. Alkateak, euskaltzainak agurtu, Euskaltzaindiaren orain arteko lana goraiatu, eta korporazioak erakunde bien arteko lankidetzat indartzeko borondatea duela azpimarratu du. Euskaltzaindiaren izenean, Andres Urrutia euskaltzainburuak eskerrak eman eta alkateak adierazirik borondatearekin Akademiak bat egiten duela adierazi du. Agur hitzen ondoren, alkateak eta euskaltzainburuak opariak trukatu dituzte. Harrerekin amaitzeko, korporazioak eta hurreraturiko euskaltzainek taldeko argazkia egin dute.

Aztergaiari ekin aurretik, euskaltzainburuak hitza hartu du eta adierazi Jean Haritschelhar euskaltzainburua izan zenaren emaztea, Colette Haritschelhar, apirilaren 7an, 93 urterekin zendu dela. Senide eta hurbilekoei doluminak adieraztea erabaki da Osoko bilkuran.

Ondoren, Osoko bilkurako aztergaiak aztertu dira.

1. Aurreko Osoko Bilkurako (2016-02-26) akta onartzea, hala erabakiko balitz.

A. Iñigo euskaltzainak ortografiaren aldetiko zuzenketa txiki batzuk egin ditu. Horiek gehitu ondoren, bestelako oharrak egon ez denez, otsaileko Osoko bilkurako bilera-agiria ontzat eman da.

2. Euskaltzain urgazleak (Nafarroa) izendatzea.

A. Urrutia euskaltzainburuak Lauro Ikastolan eginiko Osoko bilkuran jakinarazi zuenez, euskaltzain urgazleak izendatzeko Osoko bilkurak ezarritako prozedura kontuan hartuz, Zuzendaritzaren ekimenez, Nafarroan bizi diren euskaltzain osoekin eta, Barne-erregelen arabera (4.2 artikulua), Nafarroa ordezkatzeko duten euskaltzain osoekin bilkura egin zen Iruñeko ordezkartzan, 2016ko otsailaren 9an. Bilera horretan adostu zen, aho batez, hautagaien kopurua sei izatea, bai eta izen zerrenda ere. Adosturiko izenak Lauro Ikastolan eginiko Osoko bilkuran aurkeztu ziren. Ondoren, hautagai guztiei euskaltzain urgazle izateko prest ote dauden galdetu zaie eta baiezkoa izan da guztien aldetik idatziz jaso den erantzuna. Harrezkero, bestelako proposamenik ez da jaso.

A. Urrutiak bestelako proposamenik Osoko bilkuran aurkeztu nahi den galdetu du. Inork halakorik egiteko asmorik agertu ez duenez, segidan, euskaltzain urgazle-gaien zerrendako kideak banan-banan ala taldean bozkatzea nahi den galdetu du. Bozkatzekotan, talde gisa bozkatzea adostu dute euskaltzainek. Ondoren, zerrenda hori isilpeko eta idatzizko bozketa bidez ala atxikimenduz onartzea nahi den galdetu du. Inork ez du bozketarik eskatu, beraz, atxikimenduz onartu da euskaltzain urgazle-gaien proposamena.

Gauzak horrela, Iruñeko Udaletxean, 2016ko apirilaren 29an, eginiko Osoko bilkuran, ondoko pertsona hauek euskaltzain urgazle izendatu ditu Euskaltzaindiak:

	IZENA	ABIZENAK	AURKEZPEN LABURRA
1	AMAIA	APALAUZA OLLO	Iruñea (1979). Euskal Filologian doktorea. Nafarroako hizkerez eta ahozko tradizioez hainbat azterlanen egilea. Dialektologian aditua. Itzultzailea eta EIZIEko zuzendaritzako kidea. Nafarroako Unibertsitateko Euskara Katedrako irakasle laguntzailea.
2	XABIER	ERIZE ETXEGARAI	Iruñea (1955). Euskal Filologian doktorea. Soziolinguistikan hainbat ikerlan egin eta argitaratu ditu. HIZNETeko irakaslea da eta hizkuntza garapenaren sortzaile eta arduraduna izan da Nafarroako Kutxan. Sustapen batzordeko aholkularia da. Soziolinguista.
3	MAITE	LAKAR IRAIZOZ	Elizondo (1978). Euskal Filologian lizentziaduna. Baztango, Malerrekako eta Bortzirietako ahozko tradizioaren eta beste hainbat azterlanen egilea. Irakasle funtzionarioa Bigarren Hezkuntzan. Hizkereri buruzko hainbat azterlan.
4	PATXI	PETIRENA	Sunbilla (1963). Psikologia ikasketak EHU. Euskara itzultzaile eta zuzentzaile lanetan hainbat argitalpenen egilea, bai eta estilo liburuena ere <i>Euskaldunon Egunkarian</i> eta EIMAn. 2008az geroztik, Elhuyar Fundazioan ari da. Itzultzaile-zuzentzailea.
5	ROSA	RAMOS ALFARO	Iruñea (1966). Euskal Filologian lizentziaduna. Soziolinguistika arloan aditua eta hainbat lanen egilea. Udaletako euskara teknikaria urte luzez, azkeneko 17etan Berriozarko Udalean. Soziolinguistikan aditua.
6	CASTILLO	SUAREZ GARCIA	Altsasu (1976). Euskal Filologian lizentziaduna. Idazlea. Arlo horretan zenbait sari jasotzeaz gain, hainbat liburu eta idazlan ere argitaratu ditu. Lanbidez euskara teknikaria da, azkeneko 10 urteetan Sakanako Mankomunitatean.

Idazkariordeak euskaltzainei jakinarazi die interesdunei eta hedabideei izendapenen berri gaur emango zaiela.

3. Euskal Herria izena: 139. araua. Frantsesezko itzulpena aurkeztea.

X. Videgainek aurkeztu eta azaldu du frantsesezko testua. A. Iñigok nabarmendu duenez, itzulpenean 139. arauaren azken bertsioa ez da kontuan hartu; besteak beste, X. Videgainek euskarazko testuari eginiko oharra ere falta da, beraz, zuzentzeko eta osatzeko aldia, maiatzaren 16an amaitzen dena, ireki da.

4. Euskaltzaindiaren Hiztegia: bigarren itzulirako behar diren sarrera berriak. Aurkezturiko iruzkinak aztertu eta erabaki.

A. Sagarna Euskaltzaindiaren Hiztegiaren arduradunak, Euskaltzaindiaren Hiztegia definitzeko garaian arazoak sortzen dituzten sarrera batzuk konpontzeko otsailaren 26an aurkezturiko zerrendari inork oharrik ez diola egin jakinarazi du. Horrela, aurkezturiko proposamena onar dadin eskatu du. Inork kontrako iritzirik agertu ez duenez, otsailaren 26ko Osoko bilkuran aurkezturiko sarrera berrien zerrenda onartu da Osoko bilkuran.

5. Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan, 2015eko azaroaren 27an eginiko Osoko bilkurak Exonomastika batzordeari eskatutako txostena (Erdal hitzak eta izen berezien baliokide diren adierazpenak deklinatzeko jarraibideak). Aurkezturiko iruzkinak aztertu eta erabaki.

A. Mujika Exonomastika batzordearen idazkariak jakitera eman du Osoko bilkurak 2015eko azaroan eskaturiko eta 2016ko otsailaren 26an aurkeztutako txostenerari A. Sagarna eta M. L. Oñederra euskaltzainek oharrak egin dizkiotela. Era berean, gaur aurkeztutakoak Exonomastika batzordeak aztertzeko astirik ez duela izan aurreratu du. Nolanahi ere, oharrak eta erantzunak azaldu ditu xeheki eta, gaiak duen garrantzia ikusita, eginiko txostena aztertzeko denbora badagoela gaineratu du.

P. Salaberri Onomastika batzordearen buruak adierazi du batzorde batzuek aldizka berez beraiei ez legozkiekeen gai batzuk hartzen dituztela beren gain. X. Kintanak azaldu du ez dela Exonomastika batzordearen asmoa Onomastika batzordearen

zereginetan sartzea, baina kontraesan bat aurkitu dutela Europako Erresumetako errege-erreginen izen-zerrendak prestatzean, horien artean Euskal Herrikoak, Nafarroakoak hain zuzen, ezin erabakitzea, arlo hori Onomastika batzordearena delako. Horrexegatik ez dute beren gain hartu, eta Onomastikakoari eskaria zuzendu diote, ahalik eta lasterren aztertu eta erabaki ditzaten. P. Salaberrik erantzun du bere batzordea lanez gainezka dagoela, besteak beste, hainbat herri-erakundetatik geroz eta kontsulta gehiago iristen direlako eta denbora laburrean erantzun beharrean aurkitzen direlako. Horrela, beste batzorde batzuen eskariei erantzuteko baliabiderik, ez eta denborarik ere, ez dutela azpimarratu du.

Alde bateko eta besteko eskariak beharrezkoak diren aldetik, guztiei erantzuteko prozedura bat erabaki beharko litzatekeela uste dute A. Mujikak eta X. Kintanak. Eztabaida trenkatzeko, euskaltzainburuak esan du berak proposatuko duela hurrengo batean horretarako prozeduraren bat.

J. Lakarrak, aldiz, leku-izenen deklinabideaz, K. Mitxelenaren behialako oharra gogorarazi du izen arruntak izen propio bihurtzen direnean izaten duten deklinabide era ezberdinaz (adibidez *bazterreko/Bazterko*), eta hori ere gogoan izan beharko litzatekeela nabarmendu du.

P. Uribarrenek A. Mujikak aurkezturiko txostena, bere zabalean zehatza eta egokia bada ere, jende arruntari begira erraztea eta laburtzea eskatu du. Gauza bera proposatu du A. Arejitak berak ere. A. Sagarnak, aldiz, iturrietara jotzea proposatu du, testu idatzietara, horien lekukotasuna eskaintzeko.

Eztabaidaren ondoren, prozedura finkatzeko eta koordinazioa ziurtatzeko, euskaltzainburuak proposatu du Exonomastika batzordeak txostena gaurko oharrekin osatzea eta Zuzendaritzara igortzea. Hala egitea erabaki da Osoko bilkuran.

6. Kimikako oinarritzko lexikoaren aurkezpena.

Antton Gurrutxaga Zientzia eta Teknika Hiztegia biltzeko egitasmoko kidea eta Miriam Urkia Hiztegi Batuko lantaldeko burua batzar-aretoan sartu dira. X. Kintanak lanaren aurkezpen laburra egin du eta hitza A. Gurrutxagari eman dio. Bero- nek hitzak nola aurkezten diren azaldu du. Era berean, sailkatzeko metodologia ere azaldu du. Hitz eta esaera batzuk euskaraz esateko dauden bikoiztasun-kasu batzuk erakutsi ditu euskal/erdal erro ezberdinen arazoak azalduz. Bigarren txostenean, lan honetan jardungo duten pertsona adituen aurkezpena egin du eta Kimikako

oinarrizko lexikoaren proposamena ere banatu du, hitz bakoitzaren inguruko informazio zehatza emanez, hots, termino horiek frantsesez, espainieraz eta ingelesez dituzten ordainak, hitzaren estatusa, euskal hiztegietan kontzeptu hori esateko erabiltzen diren aldakiak, etab.

Horiek horrela, oharrak egiteko aldia ireki da; uztailaren 14an, ostegunarekin, bukatuko da.

7. Glosario Parlamentarioa (1) aurkeztu.

Batzar aretora Gotzon Lobera Hiztegi Juridiko eta Parlamentarioa bateratzeko lantaldeko koordinatzailea sartu da. Alboan, Miriam Urkia Hiztegi Batuko lantaldeko buru eta jasotako testuetako hitzak erazuten ibili den UZEIko ordezkaria egon da.

Eusko Legebiltzarreko, Nafarroako Parlamentuko eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako batzar nagusietako arautegietan oinarrituriko corpusa abiapuntutzat harturik, glosario parlamentarioa lantzeko proiektua da berau. G. Loberak lantaldea nola osatu den azaldu du. Lehen prestalana UZEIk egin du, arlo hauetan daukan esperientzia kontuan harturik, eta bi txosten ekarri dituzte. Lehenengoan, glosario hau osatzeko erabiliriko prestalana eta prozedura azaltzen da, datu-iturriak eta zerrendak eskainiz. Bigarreanean, lantaldean jada adosturiko 414 hitzen zerrenda ageri da. Euskaltzainek egindako galderak ere erantzun dituzte. Biei eskerrak eman zaizkie.

Euskaltzainei zerrenda aztertu eta beren oharrak maiatzaren 16rako bidaltzea eskatu zaie.

8. Esku artekoak

8.1. Espainiako Sari nazionalak. Espainiako Kultura Ministerioaren eskariari erantzunez, Euskaltzaindiko Zuzendaritzak, Literatura Ikerketa batzordearen proposamenak jaso ondoren, Espainiako Literatura Sari Nazionalak emateko epaimahaikidetzat ondokoak proposatzen ditu:

"Premio Nacional de las Letras Españolas": Adolfo Arejita eta Aizpea Goenaga, euskaltzain osoa eta Etxepare Institutuko zuzendaria, hurrenez hurren.

"Premio Nacional de Literatura (Poesía)": Josu K. Bijueska eta Arantza Urretabizkaia

euskaltzain urgazleak.

"Premio Nacional de Literatura (Poesía joven "Miguel Hernández")": Jon Kortazar eta Katixa Agirre, euskaltzain urgazlea eta idazlea, hurrenez hurren.

"Premio Nacional de Literatura (Literatura Infantil y Juvenil)": Manu Lopez Gaseñi eta Miren Billelabeitia, EHUko irakaslea eta idazlea, hurrenez hurren.

"Premio Nacional de Literatura (Narrativa)": Ana Toledo eta Sebastian Gartzia, euskaltzain osoa eta urgazlea, hurrenez hurren.

"Premio Nacional de Literatura (Ensayo)": Juan Luis Sudupe eta Idurre Alonso idazleak.

"Premio Nacional de Literatura (Literatura Dramática)": Patri Urkizu eta Arantzazu Fernandez, euskaltzain urgazlea eta idazlea, hurrenez hurren.

"Premio Nacional a la Mejor Traducción": Andres Urrutia eta Sagrario Aleman, euskaltzain osoak.

"Premio Nacional a la Obra de un Traductor": Andres Urrutia eta Sagrario Aleman, euskaltzain osoak.

"Premio Nacional de Periodismo Cultural": Odile Krutzeta eta Iñaki Mendizabal, euskaltzain urgazlea eta kazetaria, hurrenez hurren.

Osoko bilkurak Zuzendaritzaren proposamena berretsi du.

8.2. Premio Eusko Ikaskuntza - Laboral Kutxa Saria. 2016ko otsailaren 26ko Osoko bilkuran, euskaltzainei deialdi honen berri eman zitzairen eta nahi zituzten hautagaiak aurkezteko eskatu. Inork ez du proposamenik aurkeztu. Gauzak horrela, Euskaltzaindiko Zuzendaritzak Joseba Intxausti Errekondo ohorezko euskaltzaina aurkeztea erabaki du, 2016ko apirilaren 14an harturiko erabakiaren arabera. Egini-ko proposamena berretsi da Osoko bilkuran.

8.3. Euskaltzaindiko Ipar Euskal Herriko Lurralde Kontseilua. Ipar Euskal Herriko ordezkariari laguntza eta aholkua emateko, Ipar Euskal Herriko Lurralde Kontseilua eratzeko proposamena aurkeztu du A. Urrutia euskaltzainburuak, Zuzendaritzaren izenean.

Euskaltzainburuak gaiaren garrantzia azpimarratu du, kontuan hartuta Ipar Euskal Herrian aldatze bidean dagoen egitura juridikoa eta administratiboa. Bestalde, ere, Iparraldearen gizarte zibilaren aldakuntzek, bereziki euskalgintzaren alde-

tik, gomendagarri egiten dute aldian-aldian Iparraldeko ordezkartzaren inguruan biltzea eta egoera berriei so egitea, bertan diren euskaltzainen zein euskalgintzaren ordezkarien aldetik, Euskaltzaindiaren zuzendaritzarekin batera jokatzuz.

Zuzendaritzak aurkezturiko idatziak Lurralde Kontseilua eratzeko lege oinarria, osaera, karguak, bileren maiztasuna, zereginak, iraupena eta koordinazioari buruzko xehetasunak jasotzen ditu. Lurralde Kontseilua eratzea Osoko bilkurak berretsi behar du, Barne-erregelen 39. artikulua arabera. Komenigarria dela iritzita, kontrako iritzirik egon ez denez, Osoko bilkurak Ipar Euskal Herriko Lurralde Kontseilua eratzea berretsi du.

8.4. 2015eko ekitaldiko Urteko Kontuak eta Auditoretza-txostena, eta 2016ko aurrekontua. Aurreko Osoko bilkuran emaniko informazioa osatzeko asmoz, S. Aleman diruzainak hitza hartu du 2015eko ekitaldiari buruz bi mezu emateko. Batetik, 2015eko ekitaldia orekatua izan dela; hots, gastuak sarrerak bezainbestekoak izan direla. Bestea, Urteko Kontuak ikuskatu direla eta emaitza ona izan dela.

2016. urteko aurrekontuari dagokionez, diruzainak adierazi du Euskaltzaindiaren 2016ko plangintza aurreko urteko jarraipena izanik, aurrekontua ere, oro har, 2015. urtearen oso antzekoa dela. Diru-sarrera garrantzitsuenak lotuta daude eta horrek lasaitasuna ematen dio Akademiari. Gastuei dagokienez, batzordeetatik, lantaldeetatik, egitasmoetatik eta zerbitzuetatik datozen eskariak aurrekontuan sartuta daudela baieztatu du. Segidan, J. Zabaleta kudeatzaileak diruzainak esan dituenak xehe-xehe azaldu dizkie euskaltzainei.

Azalpenak entzun ondoren, Zuzendaritzaren izenean, euskaltzainburuak 2016ko aurrekontuak onartzen diren galdetu du. Osoko bilkurak 2016ko aurrekontuak onartu ditu. Era berean, euskaltzain guztiei gogorarazi zaie aurkezturiko informazioari buruzko xehetasun gehiago nahi izanez gero, Diruzaintzan dagoela eta kudeatzaileari eskatzea besterik ez dutela.

8.5. Hurrengo bilkurak. Ondoren zehazten diren bilkurak iragarri dira:

Maiatzaren 3an, asteartean, arratsaldeko 19:00etan, Euskararen Herri Hizkeren Atlasaren jendaurreko aurkezpena egingo da Bilbon, Zabalguneko eraikinean. Egun horretan, goizeko 11:00etan, *Euskararen Herri Hizkeren Atlasaren VII.* liburua aurkeztuko da, hedabideen aurrean.

Maiatzaren 27an, ostiralean, goizeko 10:00etan, Gernikako Kultura Etxean Osoko bilkura egingo da. Egun berean, Gernikako Udalak euskaltzainei harrera

egingo die eta taldeko argazkia egingo da.

Maiatzaren 27an, ostiralean, 11:00etan, Paulo Agirrebaltzategi ohorezko euskaltzainak paraturiko Ignazio Ormaetxebarriaren lanei buruzko argitalpena aurkeztuko da Gernikako Elai Alai aretoan.

9. Azken ordukoak

Ez da egon.

Eta beste aztergairik ez dela, 14:00etan Osoko bilkura bukatutzat eman da.

Andres Urrutia Badiola,
Euskaltzainburua

Xabier Kintana Urriaga,
Idazkaria